

**OVERWEGING MARANATHAKERK DEN HAAG OP ZONDAG 21 JANUARI 2021
OM 10.30 U – Oecumenische dienst op de 2de zondag van Epifanie in het kader van de
week voor de eenheid van de christenen met als thema “Blijf in mijn liefde”.**

Voorganger: de heer J.J. de Haan, Delft

Organist: Bert van Stam

Ouderling van dienst: Henk Teutscher

Diaken van dienst: Adrie Vrolijk

Thema: Blijf in mijn liefde en je zult veel vrucht dragen

Gedeclameerde liederen:

Psalm 85 : 3 en 4 – Bij wie Hem vrezen is zijn heil geplant

O Gij, die boven alles uit (Taizé)

Nieuwe Liedboek 969 – In Christus is noch oost noch west

Nieuwe Liedboek 568a – Ubi caritas et amor (Taizé)

Innerlijk licht (Taizé)

Nieuwe Liedboek 968 : 2 en 5 – Door God bijeen vergaderd

Nieuwe Liedboek 978 : 1 en 4 – Aan U behoort, o Heer der Heren

Schriftlezingen:

Johannes 15 : 1 – 17 NBV

Psalm 85 : 7 – 14 BNV

Inleiding op het thema

Vandaag start de week van gebed voor de eenheid van de christenen in de wereld. De liturgie is afkomstig van de zusters van het oecumenische kloostergemeenschap Grandchamps in Zwitserland, een gemeenschap die verbonden is met Taizé en die zich wijdt aan gebed, eenheid en verzoening. De liturgie is aangepast aan de Nederlandse situatie in overleg met het Oecumenisch Beraad Duinoord, waaraan deelnemen de Houtrustkerk, de Noorderkerk, de Quakers, de Evangelische Broedergemeente en Elandstraatkerk en wij. Volgens rooster zou Ds. Axel Wicke vanmorgen voorgaan, maar hij is geveld door ziekte. Ik ben zoveel mogelijk van zijn liturgie uitgegaan. Zo blijft de eenheid in liturgie bewaard. Je zou kunnen zeggen: eenheid in verscheidenheid. Door de lockdown kunnen wij niet fysiek bij elkaar komen. Dat was natuurlijk veel fijner. We moeten nu eenmaal roeien met de riemen die we hebben.

Overweging 1 – Tekst: Johannes 15 : 9b NBV – *Blijf in mijn liefde.*

Thema: *Blijf in mijn liefde*

Blijf in mijn liefde en je zult veel vrucht dragen. Dit thema is het door de kloosterorde in Grandchamps in Zwitserland aangedragen voor deze week van gebed voor de eenheid van de christenen. Dat thema splits ik in 2 delen. Nu het eerste deel: Blijf in mijn liefde, straks het tweede deel over vrucht dragen naar aanleiding van een tekst uit Psalm 85 en tenslotte probeer ik beide delen weer bij elkaar te krijgen. Dan luidt de vraag: Wat moet ik hier nu mee? Want allerlei beschouwingen is misschien wel aardig, maar wij zijn hier ook bij elkaar of luisteren mee met de bedoeling om iets uit deze kerkdienst mee te nemen.

Blijf in mij, blijf in mijn liefde. Een terugkerend thema in de gelijkenis van de ware wijnstok. Jezus vergelijkt zichzelf met de ware wijnstok. Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijnbouwer en jullie zijn de ranken. Jullie, de leerlingen, jullie, de gelovigen onder de Joden en jullie, de gelovigen onder de volkeren. Langs die lijn ook wij.

Het beeld van de ranken aan de wijnstok kennen wij. Aan die ranken groeien de druiven. De druiven krijgen hun voeding uit de stam. Daaruit haalt het de sappen die nodig zijn om te groeien en te bloeien. Als de rank niet aan de stam verbonden blijft, dan verdort die. Dan komen er geen druiven, geen vruchten. Die ranken worden gesnoeid. Dit is snoeihard. Met de wijnstok verbonden blijven is dus een zaak van levensbelang!

Misschien bent u wel eens mensen tegengekomen die nooit of vrijwel nooit in de kerk komen en zeggen daar ook geen behoefte aan te hebben, maar wel te geloven. Zij vinden dat zij om te geloven niet bij een gemeenschap behoeven te horen. Nee, ik geloof prima op mijn ééntje! Maar zo'n geloofsbeleving staat ver af van de bron. Een ander voorbeeld: Als een kooltje wegroelt van het vuur, raakt het langzaam maar zeker uit!

Blijf in mijn liefde! Hoe lukt je dat? Door je te laten voeden uit de stam. Niet eens een keertje, nee, regelmatig. Door dicht bij God in de buurt te leven! Door je te houden aan de woorden van God, de Tien Woorden, de Tien Geboden. Jezus zelf vat die Tien Woorden als volgt samen: Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dat is het grote en eerste gebod. Het tweede hieraan gelijk is: Heb uw naaste lief als uzelf.¹

Jezus vraagt dat niet zomaar van zijn leerlingen toen en nu, nee, Hij houdt zich er zelf ook aan. Je blijft in mij liefde als je je houdt aan mijn geboden, zoals ik me ook aan de geboden van de Vader gehouden heb en in zijn liefde blijf.²

Als iemand eenmaal de rijkdom heeft ervaren van wat het betekent dicht in de buurt van God te leven, dan kan het niet anders of het is aan hem/haar te merken. Zo iemand leeft niet meer voor zichzelf, maar let ook op dat van anderen. Innerlijk licht, o Jezus Messias, schijn in de donkere hoeken van mijn ziel. Innerlijk licht, o Jezus Messias, geef dat ik open Uw liefde ontvang.

Overweging 2 – Tekst: Psalm 85 : 11 - 13 NBV – *11 Trouw en waarheid omhelzen elkaar, recht en vrede begroeten elkaar met een kus. 12 Uit de aarde bloeit de waarheid op, het recht ziet uit de hemel toe. 13 De HEER geeft al het goede: ons land zal vruchten geven.*

Thema: *Veel vrucht dragen.*

Dan nu het 2de deel. Vrucht dragen, veel vrucht dragen. Niet mondjesmaat, niet een beetje, niet in de sfeer van: hier heb je ook wat, nee, overvloedig, ruimschoots, ruimhartig. Dat krijgen we als we verbonden blijven met de sappen van de wijnstok. Die verbondenheid brengt ons veel voordeel. Door alles in ons leven en in onze wereld van God te verwachten mogen wij in vreugde en blijdschap van dat alles genieten.

Nu leven we in een wereld waarin nog veel kapot gaat. Telkens weer en op allerlei mogelijke manieren steekt machtswellust de kop op en maakt dingen onmogelijk. Zo gaat de welvaart en het geluk in de wereld verloren. Welvaart en geluk worden opgeofferd aan eigen belang van enkelen.

¹ Mattheüs 22 : 37 en 38; vergelijk Leviticus 19 : 18

² Johannes 15 : 10

Maar Psalm 85 laat zien dat het ook anders kan. Voor wie God de eer geven is zijn hulp nabij. Wie God de eer geeft die Hem als Schepper van mens en kosmos, zal Hem dicht bij hem/haar in de buurt ervaren. De goede machten zoeken elkaar op. Zoals trouw en waarheid. Die omhelzen elkaar. Hoe innig! Zo dichtbij waren wij in de ontmoetingen in coronatijd lange tijd niet meer. Recht en vrede ontmoeten elkaar. Inniger nog: zij begroeten elkaar met een kus! Uit de aarde bloeit de waarheid op, het recht ziet uit de hemel toe.

Het loont dus de moeite om in contact te blijven met de bron van ons bestaan, de God van hemel en aarde, onze Schepper. Aan deze bron hebben we ook genoeg! We hebben niet voor elk deel van ons bestaan een eigen godheid nodig, zoals in verschillende andere godsdiensten en mythologieën. Om hen met gaven en offers de gunsten af te smeken voor een goede oogst, voor vruchtbaarheid van mens en dier, voor zon, maan en sterren, voor handel, oorlog, om maar iets te noemen. Elke god had een beeld en een plaats van aanbedding. Uit het verslag van het bezoek van Paulus aan Athene weten wij dat de Grieken indertijd een beeld kenden voor de onbekende god.³ Paulus verkondigt aan de Atheners Jezus, de Opgestane uit de doden. Maar onder de Atheners breekt paniek uit, omdat je nooit kunt weten of elk terrein in het leven een plek van aanbedding heeft. In hun visie zou er een nieuw beeld moeten komen voor een onbekende god. Uit de Psalmen weten wij dat beelden niet reageren, niet leven.⁴ Dat in tegenstelling tot God. Zelfs al merken wij er in ons leven niks van. Hij gaat met ons mee.

Wat zijn dan die vruchten? Ik heb ze net genoemd uit onze tekst: Trouw, waarheid, recht, vrede. De apostel Paulus noemt er verschillende in zijn brief aan de Galaten: Liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.⁵

Niet jullie hebben Mij liefgehad, maar Ik had jullie eerder lief dan jullie Mij.⁶ Jullie, mensen op deze aarde, jullie hadden al lang de moed om trouw te blijven aan Mij en Mijn leefregels opgegeven. Maar jullie zijn mijn schepselen, die geef Ik nooit op. God laat ook nooit los het werk dat zijn hand begonnen is te doen. Door God bijeen vergaderd blijven wij allen kinderen van één Vader. Wonderlijk? Ja, maar waar! Blijf in mijn liefde en je zult veel vrucht dragen.

Overweging 3 – Wat moet ik hier mee?

Het gaat er dus om verbonden te blijven met Christus, de wijnstok, die ons de sappen levert voor ons bestaan. De monnik Dorotheus van Gaza, die leefde in de 6de eeuw, verwoordde dit aan de hand van een tekening van een cirkel. Het is een kleine gesloten cirkel in het midden, met naar buiten diverse lijnen. De buitenkant van die lijnen vormt de figuur weer een cirkel.

Elke cirkel heeft een middelpunt. Stel je voor dat die cirkel de wereld is, met God als centrum. In de cirkel lopen lijnen vanaf de buitenkant naar het centrum. Deze stralen zijn de verschillende wegen of manieren waarop mensen leven. Naarmate mensen die God willen naderen, dichterbij het middelpunt komen, komen ze ook dichterbij elkaar: hoe dichterbij elkaar, hoe dichterbij God. Hetzelfde geldt als we ons van God afkeren en ons naar buiten toe terugtrekken. Dan wordt duidelijk dat hoe meer we ons van God afkeren, des te meer wij ons afkeren van elkaar.

³ Handelingen 17 : 16, 22 en 23

⁴ Psalm 115 : 4-8 en Psalm 135 : 15 – 18.

⁵ Galaten 5 : 22 en 23a

⁶ Johannes 15 : 16

De verdeeldheid onder de christenen is niet iets wat Jezus heeft gewild. In het hogepriesterlijk gebed⁷ bidt Hij juist om eenheid. Daar zijn wij nog ver vandaan. Al zijn we 20 eeuwen verder. We zijn allen anders. Geen mens is gelijk op deze wereld, ook al lijken soms mensen op elkaar. Geen karakter gelijk. En toch: allen geschapen naar Gods beeld en gelijkenis.⁸

Kunnen wij hoe verschillend we ook zijn en hoe anders de situaties zijn waarin medemensen leven elkaar zien als medegelovigen in Christus? Elkaar aanvaarden zoals we zijn, maar toch het geloof delen? Dan kan er contact, verbinding, zijn. Als ik in het buitenland ben, probeer ik ter plaatse de eredienst bij te wonen. Ik ken daar niemand, maar ik ben tussen medegelovigen. Het zijn allemaal kinderen van één Vader. Ook al beleven ze het geloof anders. Dat wordt vaak bepaald door hun eigen cultuur en traditie. Zoals ook in het oecumenisch beraad hier in Duinoord kerken en mensen uit verschillende tradities samenwerken. We zijn allemaal verschillend: mensen van de Noorderkerk, de Houtrustkerk, de Hernhutters (Evangelische Broedergemeente), de Elandstraatkerk, de Quakers en wij hier in de Maranathakerk. Nog maar te zwijgen van de vele vreemdelingen in ons land.

Wat is het een mooi thema: Blijf in mijn liefde en zult veel vrucht dragen. Van mij hoeft het thema niet beperkt te blijven tot deze éne week. Van mij mocht het een jaarthema zijn.

Halleluja! Amen!

---

⁷ Johannes 17

⁸ Genesis 1 : 26 en 27